

Hovedredningssentralene

Vår saksbehandler:
OJJ

Vår dato:
28.03.2019

Vår referanse:

Intern tlf.:
75 55 93 01

Deres dato:
21.12.2018

Deres referanse:
18/6579

Justis- og beredskapsdepartementet

Det vises til høringsbrev for NOU 2018: 14 IKT-sikkerhet og utkast til lov om NIS-direktivet. Hovedredningssentralen Nord-Norge (HRS NN) og Hovedredningssentralen Sør-Norge (HRS SN) har noen innspill og det svares på vegne av begge høringsinstansene.

1. Utredning fra IKT-sikkerhetsutvalget (Holte-utvalget) NOU 2018: 14 IKT-sikkerhet i alle ledd – Organisering og regulering av nasjonal IKT-sikkerhet.

- HRS erkjenner at krav om IKT-sikkerhet er sammensatt og forvaltes ulikt, både sektorvis og hos underliggende etater. HRS er derfor positiv til Holte-utvalgets anbefalinger og mener en ny lov om IKT-sikkerhet for samfunnskritiske virksomheter og offentlig forvaltning er nødvendig for å harmonisere tverrsektoriell regulering. HRS deler Holte-utvalgets syn om at mange samfunnskritiske virksomheter sannsynligvis ikke vil bli omfattet av loven ut fra definisjon om grunnleggende nasjonale funksjoner.
- Hovedutfordringen fra HRS synspunkt er manglende IKT-sikkerhetskompetanse i virksomheten. HRS har ingen dedikerte ressurser som kun holder på med IKT-sikkerhet i sitt daglige arbeid, noe som er en økende risiko i dagens digitalisering av samfunnet. Tilfredsstillende ressurstildeling i det nasjonale sikkerhetsarbeidet er et stadig økende behov og HRS er intet unntak. Tjenesteutsetting av IKT-drift og bruk av skytjenester medfører mindre styring og kontroll av sikkerhetsarbeidet, samtidig som IKT-sikkerhet er et lederansvar. HRS virksomhetsledelse mangler IKT-ressurspersoner som kan støtte og være en pådriver til ledelsen og organisasjonen for øvrig med sikkerhetsarbeidet. Suksessfaktor er tydelig forankring, samt at nødvendige ressurser til reell innsats avsettes. Det er viktig at virksomhetsledelsen gjøres kjent med nasjonale og lokale digitale trusler og sårbarheter for tilstrekkelig oppfølging og koordinerte sikkerhetstiltak. For en mer helhetlig og integrert tilnærming rundt IKT-sikkerhet og infrastruktur vurderer HRS overgang til intern IKT-drift. Det vises til satsingsforslag IKT fra Hovedredningssentralen den 181127.
- Ressurser og kapasiteter til monitorering av sikkerhetstrusler og oppfølging av potensielle uønskede digitale hendelser er underdimensjonert. Særlig forebyggende sikkerhet og analysekapasitet innenfor digital beredskap er mangelfullt. Det innebærer manglende planlegging og forberedelse for håndtering av IKT-sikkerhetshendelser, samt at ulike deteksjonsmekanismer i IKT-infrastrukturen ikke blir utnyttet eller fulgt opp tilstrekkelig. HRS har heller ikke kapasitet til å ivareta ønsket nivåssamarbeid med ulike responsmiljø og sikkerhetsforum, slik det er anbefalt. Øvingsvirksomhet innenfor IKT-området er også et viktig aspekt i det forebyggende arbeidet, hvor det ikke vies nok tid og oppmerksomhet grunnet manglende ressurser.

2. Regjeringens utkast til lov som gjennomfører EUs direktiv om sikkerhet i nettverk og informasjonssystemer (NIS-direktivet) i norsk rett.

- HRS er positiv til NIS-direktivet for å styrke IKT-sikkerheten blant norske virksomheter. HRS driver systematisk og risikobasert sikkerhetsstyring og benytter styringssystem for systematisk oppfølging og internkontroll. Systemet bygger på kjente standarder som ISO 9001, 27001 og 31001. GDPR er også en del av HRS internkontroll, og en viktig del av kvalitetssystemet.
- Den største positive konsekvensen av en ny lov om sikkerhet i nettverk og informasjonssystemer er et felles regelverk som sikrer at leverandører av samfunnsviktige tjenester og digitale tjenester forplikter seg til å gjennomføre sikkerhetstiltak og opprettholde et minimum av sikkerhet i deres systemer. Fra et kunde og sluttbruker perspektiv er dette formålstjenlig, ikke minst personvern hensyn.
- Informasjonssystemer ved HRS inneholder personopplysninger som er relevant for utførelsen av redningsoppdrag. Informasjonssystemers sikkerheten er derfor avgjørende for å sikre konfidensialitet og tilfredsstillende sikkerhetsnivå ved begge HRSene. Som øverste koordinerende myndighet innen søk- og redning leverer HRS en samfunnskritisk tjeneste innenfor liv og helse når det gjelder å berge liv, med de nasjonale og internasjonale forpliktelser det medfører. HRSene er avhengig av en rekke digitale tjenester og systemer for å kunne utøve sin rolle. En svikt hos sentrale IKT-leverandører, grunnleggende nasjonale funksjoner og/eller digitale tjenester vil derfor kunne hemme ledelse og koordinering av redningsaksjoner. Den komplekse digitale verdikjeden til HRS skaper et avhengighetsforhold som kan få store konsekvenser for den øvrige redningstjenesten hvis en feil forplanter seg i kjeden.
- Dersom HRS virksomhet omfattes av ny lov om sikkerhet i nettverk og informasjonssystemer kan negative konsekvenser innebære manglende evne og ressurser til å avdekke, motvirke og varsle tilsiktede og utilsiktede uønskede digitale hendelser. Siden dette primært ivaretas av tredjepartsleverandører er HRS avhengig av at uønskede hendelser oppdages og rapporteres til virksomhetsledelsen for å kunne kjenne til sikkerhetstilstanden. Det er begrenset med ressurser avsatt til slikt sikkerhetsarbeid. HRS informasjonssystemer behandler personopplysninger i redningsaksjoner som er unntatt offentligheten, integriteten til disse data skal beskyttes på en slik måte at uautoriserte ikke får tilgang, samt at datasystemer ikke blir kompromittert på en eller annen måte.
- Når det gjelder dagens lovkrav til IKT-sikkerhet og varsling er HRS omfattet av sikkerhetsloven (med tilhørende forskrifter), eForvaltningsforskriften og personvernforordningen (GDPR), hvor det er varslingsplikt til Datatilsynet om brudd på personvern. I tillegg forutsetter HRS, som er en del av NSM VDI-sensornettverk, at dataangrep og sikkerhetstrusler skal varsles til ansvarlig sikkerhetsmyndighet.
- Dersom dette lovforslaget tas til følge bør JD også vurdere en satsning på økte IKT-ressurser for å ta hensyn til de av JDs underliggende etater som ikke har den nødvendige IKT-kompetansen etablert.

Bent-Ove Jamtli (sign)
Avdelingsdirektør
HRS NN

Ståle Jamtli (sign)
Fung. Avdelingsdirektør
HRS SN